

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. E.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem U Výstaviště 18, Přerov, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2020, č. j. KRPM-104582-56/ČJ-2020-140022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soud v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 12. 2. 2021, č. j. 72 A 4/2021 - 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 20. 12. 2020, č. j. KRPM-104582-56/ČJ-2020-140022-SV (dále jen „napadené rozhodnutí“), podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), prodloužila zajištění žalobce za účelem jeho správního vyhoštění o 30 dnů do 20. 1. 2021.

II.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Krajského soudu v Ostravě -pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil totiž žalobním námitkám, podle nichž žalovaná nedostatečně odůvodnila dobu prodloužení žalobcova zajištění. Napadené rozhodnutí tudíž nepovažoval za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Krajský soud shledal, že žalovaná srozumitelně uvedla své úvahy a podrobně popsala kroky potřebné k realizaci správního vyhoštění, které učinila, které probíhají a které budou následovat. Nemohla učinit více, než se dotazovat a urgovat vyřízení svých žádostí, které podávala vždy bez zbytečného odkladu. Soud neshledal v jejím postupu nezákonnost, libovůli, překročení ani zneužití mezi správního uvážení, nadto žalobce žádné konkrétní námitky vůči postupu žalované a skutečností odůvodňujícím prodloužení doby zajištění nevznesl.

III.

[3] Proti napadenému rozsudku žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí žalované.

[4] Stěžovatel spatřuje pochybení krajského soudu v tom, že aproboval nezákonné rozhodnutí žalované o prodloužení doby zajištění, které však neobsahovalo dostatečné zdůvodnění doby prodloužení zajištění a s žalobními námitkami o absenci řádného odůvodnění napadeného rozhodnutí se nevypořádal. Žalovaná v něm totiž odkázala pouze na nutnost ověření totožnosti stěžovatele bez bližšího zkoumání průběhu tohoto procesu. Z napadeného rozhodnutí není v podstatě zřejmé, zda se jedná o odůvodnění původní doby zajištění či doby prodloužení zajištění. Je do něj mechanicky převzato odůvodnění z původního rozhodnutí o zajištění, přitom potřeba žádných dalších úkonů nevystala. Doba prodloužení zajištění měla být tudíž řádně odůvodněna. Žalovaná ani krajský soud nevysvětlily, zda v mezidobí nastaly na straně stěžovatele prodlevy s poskytnutím potřebných údajů k ověření jeho totožnosti, nebo jsou zde jiné problémy, které ověření jeho totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu v původně předpokládané době brání.

[5] Stěžovatel má za to, že napadené rozhodnutí mělo být odůvodněno jinými skutečnostmi, než původní rozhodnutí o zajištění a mělo odpovídat aktuální situaci v době rozhodování žalované. Žalovaná již v době původního zajištění věděla, že realizace stěžovatelova vyhoštění bude trvat delší dobu než 90 dnů a jaké kroky bude muset učinit. Potřeba nových kroků nevystala, tudíž doba, o kterou bylo možno původní zajištění prodloužit, měla být kratší, než stanovená, nebo žádná. Z uvedených důvodů má stěžovatel za to, že žalovaná i krajský soud pochybily, neboť nezjistily skutkový stav věci a nepřihlédly ke všem rozhodným skutečnostem.

IV.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti rekapituluje skutkový stav věci a vyslovuje nesouhlas s tím, že dobu prodloužení zajištění nedostatečně odůvodnila. V napadeném rozhodnutí uvedla konkrétní důvody, které ji vedly k prodloužení doby zajištění o 30 dnů a v této době také skutečně k ověření stěžovatelovy totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu dne 6. 1. 2021 došlo. Prodloužení doby zajištění považuje za dostatečně odůvodněné a přiměřené. Realizace správního vyhoštění do Turecka byla

pokračování

možná a byla následně (byť po vydání napadené rozhodnutí, v době dalšího prodloužení zajištění) dne 21. 2. 2021 realizována. Důvody zajištění cizince v době vydání napadeného rozhodnutí trvaly.

V.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že ač stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jeho námitky obsahově spadají pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel totiž namítá, že krajský soud nesprávně posoudil jeho žalobní námitky, v nichž vytýkal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů.

[10] Před vlastním posouzením opodstatněnosti stížnostních námitek Nejvyšší správní soud pro přehlednost shrnuje podstatné skutkové okolnosti nynějšího případu.

[11] Dne 23. 9. 2020 stěžovatele kontrolovala hlídka policie, která ověřovala totožnost sedmi cizinců nacházejících se na lesní cestě u sjezdu ze silnice E442 ve směru na Olomouc v obci Mladeč. Stěžovatel předložil tureckou ID kartu, nepředložil však žádný cestovní doklad ani pobytové oprávnění. Stěžovatel byl tudíž zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Žalovaná se stěžovatelem následně dne 24. 9. 2020 zahájila řízení o správním vyhoštění. V rámci něj stěžovatel při svém výslechu vypověděl, že cílem jeho cesty bylo Německo, kam jel za prací. V Turecku má rodinu, bydlí v rodinném domě s rodiči a sedmi sourozenci. Jeho rodina vlastní půdu, on však nevlastní nic, chtěl proto jet do Německa, aby získal azyl a peníze. V Turecku mu dle vlastních slov nehrozí žádné nebezpečí.

[12] Dne 25. 9. 2020 žalovaná vydala rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 24 měsíců.

[13] Na základě rozhodnutí o správním vyhoštění žalovaná téhož dne rozhodla i o stěžovatelově zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dobu zajištění stanovila na 90 dnů, tj. do 21. 12. 2020. Důvodem byla předpokládaná složitost přípravy výkonu správního vyhoštění v návaznosti na ověřování totožnosti stěžovatele a vystavení náhradního cestovního dokladu u příslušných tureckých orgánů. Podle žalované průměrná doba vydání náhradního dokladu činí minimálně 60 dní. Následně je třeba zhruba dalších 30 dní pro přípravu cestovních dokladů, organizaci policejní eskorty a koordinaci se státem návratu.

[14] Dne 20. 12. 2020 vydala žalovaná napadené rozhodnutí, kterým prodloužila dobu stěžovatelova zajištění podle § 124 odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců o 30 dnů, tj. do 20. 1. 2021. Důvodem tohoto postupu byla složitost přípravy výkonu správního

vyhoštění, konkrétně nastalé průtahy v ověřování stěžovatelovy totožnosti a vystavení náhradních cestovních dokladů. Vycestování stěžovatele do Turecka však stále žalovaná považovala za možné a současně neshledal možnost v jeho případě užít zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců.

[15] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je *policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[16] Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, *policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*

[17] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní orgán je povinen při rozhodování o prodloužení zajištění „*důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly [...]. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011 - 39). Při odůvodnění stanovené doby zajištění (či jeho prodloužení) je pak nutno uvést, „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu).*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 - 79, nebo ze dne 24. 2. 2020, č. j. 4 Azs 340/2018 - 28).

[18] Z posledně citovaného rozsudku č. j. 1 As 93/2011 - 79 také vyplývá, že je tu „*potřeba řádného odůvodnění doby zajištění nebo jeho prodloužení podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců tím spíše, že její stanovení je ovládáno správním uvážením, při jehož výkonu se bere v úvahu zejména předpokládaná složitost přípravy výkonu správního vyhoštění, ale také další meze vlastní pro výkon veřejné správy v právním státě jako zákaz libovůle, zákaz diskriminace, příkaz zachovávat lidskou důstojnost, princip proporcionality, rovnosti a další.*“ (obdobně viz též rozsudek ze dne 20. 3. 2014, č. j. 7 Azs 8/2014 - 20). Soud v takových případech přezkoumává, zda správní orgán meze správního uvážení nezneužil, či nepřekročil jeho meze (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

pokračování

[19] Nejvyšší správní soud v návaznosti na citovanou judikaturu, jejíž závěry jsou aplikovatelné i v nynější věci, souhlasí se závěry krajského soudu obsaženými v napadeném rozsudku, podle nichž napadené rozhodnutí uvedeným požadavkům na řádné a dostatečné odůvodnění v nynější věci vyhovuje. Žalovaná v něm jasně popsala, jaké úkony doposud provedla i to, jaké úkony bude třeba ještě provést. Zrekapitulovala, že dne 14. 10. 2020 podala žádost o readmisi stěžovatele podle čl. 3 Dohody mezi Evropskou unií a Tureckou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob prostřednictvím Velvyslanectví Turecké republiky. Dne 26. 10. 2020 u Velvyslanectví Turecké republiky telefonicky ověřila, že probíhá ověřování totožnosti stěžovatele u příslušných orgánů v Turecké republice. Ve dnech 19. 11. 2020 a 7. 12. 2020 pak žalovaná telefonickým dotazem na konzulárním oddělení Velvyslanectví Turecké republiky zjistila, že ani přes urgence toto velvyslanectví nemá od příslušného tureckého ministerstva žádné informace ohledně stavu zjišťování totožnosti stěžovatele a vydání náhradního cestovního dokladu pro něj. Zjistila rovněž, že v minulosti ze strany Turecka došlo již v několika případech k ověření totožnosti a vystavení náhradního cestovního dokladu u osob uvádějících tureckou státní příslušnost podle uvedené readmisní dohody. S ohledem na dosavadní průběh ověřování totožnosti stěžovatele, jež stále pokračovalo, tudíž žalovaná vyhodnotila, že původní lhůta jeho zajištění, stanovená do 21. 12. 2020, je nedostačující. Z uvedeného důvodu vydala napadené rozhodnutí o prodloužení zajištění o dalších 30 dnů, tj. do 20. 1. 2021, neboť dochází ke zpoždění ze strany třetích osob, konkrétně Turecka. Přitom ze sdělení ředitelství služby cizinecké policie ze dne 13. 12. 2020 vyplývalo, že řízení o ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu stěžovateli stále probíhá. Žalovaná také zhodnotila, že v daném případě není možné použití zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců a zvážila i realizovatelnost stěžovatelova správního vyhoštění. V této souvislosti si vyžádala stanovisko Ministerstva vnitra, ze kterého nevyplynuly žádné překážky pro vycestování. Žádné skutečnosti nasvědčující nemožnosti realizace správního vyhoštění nevyplynuly ani z výpovědi stěžovatele. Jeho motivace k opuštění země původu byla ekonomická, cestoval do Německa za prací. Stěžovatel sám potvrdil, že mu žádná překážka vycestování nehrozí, o azyl nikde nežádal, může se vrátit do Turecka, ničeho se neobává, v Evropské unii nemá žádné vazby, které by jeho návratu do Turecka bránily.

[20] Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaná postupovala v řízení aktivně, dotazovala se a urgovala vyřízení svých žádostí (o ověření stěžovatelovy totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu), které podávala bez prodlev. V řízení též průběžně ověřovala, zda důvody stěžovatelova zajištění trvají (viz úřední záznamy ze dnů 20. 11. 2020 a 6. 12. 2020 na č. l. 100 a 101 správního spisu). Srozumitelně popsala své úvahy a podrobně popsala potřebné kroky k realizaci správního vyhoštění, které již učinila a které probíhají, čemuž odpovídalo stanovení délky doby prodloužení zajištění.

[21] Nejvyšší správní soud přitom nepřehlédl, že informace o obvyklých délkách časových úseků nutných pro jednotlivé úkony je obsažena pouze v původním rozhodnutí o zajištění ze dne 25. 9. 2020 (viz s. 5 uvedeného rozhodnutí, podle nějž průměrná doba vydání náhradního dokladu činí minimálně 60 dní, průměrná doba pro přípravu cestovních dokladů, organizaci policejní eskorty a koordinaci se státem návratu činí zhruba dalších 30 dní). V době, kdy žalovaná rozhodovala o prodloužení doby stěžovatelova zajištění přitom stále probíhalo vyřizování ověření stěžovatelovy totožnosti u příslušných tureckých

orgánů, což žalovaná průběžně ověřovala, sama však v tomto směru nemohla činit žádné další kroky. Jelikož však současně žalovaná měla vědomost toho, že v několika jiných případech v minulosti ze strany Turecka k ověření totožnosti cizince došlo a neměla ani negativní zprávy, že by příslušné turecké orgány vůbec v tomto směru nekonaly, dovodila, že lhůta stanovená v původním rozhodnutí o zajištění do 21. 12. 2020 není přes původní předpoklad dostačující a je třeba zajištění dále prodloužit o 30 dnů.

[22] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 Azs 2/2016 - 78, vydaném v obdobné skutkové situaci, vyslovil, že výslovné neuvedení údaje, v jaké době lze očekávat realizaci určitých úkonů nezbytných pro realizaci správního vyhoštění, sice představuje dílčí nedostatek rozhodnutí o prodloužení zajištění, zabývala-li se však žalovaná touto otázkou v předchozím rozhodnutí o zajištění stěžovatele, není nezbytně nutné, aby veškeré své úvahy opakovala i v rozhodnutí navazujícím (obdobně srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 - 124, či rozsudek ze dne 10. 9. 2020, č. j. 7 Azs 142/2020 - 22). Uvedené závěry lze bezpochyby vztáhnout i na nyní posuzovanou situaci. Ač by bylo jistě vhodnější informaci o předpokládané době nezbytné pro realizaci dílčích úkonů uvést (zopakovat) i v napadeném rozhodnutí, Nejvyšší správní soud shledal, že absence tohoto údaje nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Skutečnosti odůvodňující konkrétní dobu zajištění byly obsaženy v prvotním rozhodnutí o zajištění, jež bylo stěžovateli známo. Stanovená doba prodloužení zajištění (30 dní) pak s ohledem na skutkové okolnosti případu byla racionálním odhadem doby, v níž je reálné stěžovatelovu totožnost ověřit a náhradní doklad vydat. O tom ostatně svědčí skutečnost, že již dne 6. 1. 2021 skutečně byl stěžovateli náhradní cestovní doklad vydán (viz č. l. 110 správního spisu).

[23] S ohledem na právě uvedené tak nelze přisvědčit stěžovateli v tom, že žalovaná měla uvádět jiné skutečnosti, pro které shledala nezbytnost prodloužení jeho zajištění oproti původnímu rozhodnutí. Pokud stále probíhaly úkony nezbytné k tomu, aby správní vyhoštění mohlo být uskutečněno (a to nejpozději v době 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody ve smyslu § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) a k jejich završení v původně předpokládané době nedošlo, pak stěží bylo možno na žalované požadovat, aby domýšlela, resp. i realizovala provedení jakýchkoli „dalších“ úkonů jen proto, aby tím odlišila rozhodnutí o původním zajištění do nynějšího rozhodnutí o prodloužení doby zajištění. Žalovaná průběžně běh řízení u příslušných tureckých orgánů ověřovala a posuzovala i trvající nezbytnost stěžovatelova zajištění. Žalované tak nelze úspěšně vytýkat, že v daném případě ověření stěžovatelovy totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu probíhalo u tureckých orgánů o něco déle, než původně předvídala. Znovu je však třeba poukázat na skutečnost, že žalovaná po celou dobu zajištění vystupovala aktivně a vyřízení svých požadavků na ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu urychlovala tak, aby se doba omezení stěžovatelovy svobody zkrátila na dobu skutečně nezbytně nutnou k realizaci jeho správního vyhoštění.

[24] S ohledem na shora uvedené tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozhodnutí o prodloužení zajištění bylo co do délky doby odůvodněno dostatečně, jak správně dovodil i krajský soud v napadeném rozsudku. Správní uvážení žalované o prodloužení doby zajištění nevybočilo ze zákonem stanovených mezí, má oporu ve zjištěném skutkovém

pokračování

stavu a není svévolné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011 - 39). Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) tudíž nebyl naplněn.

VI.

[25] Ze všech shora uvedených důvodů považuje Nejvyšší správní soud kasační stížnost za nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[26] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

[27] Stěžovateli byl v řízení o žalobě ustanoven zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát, který stěžovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. Jeho odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona hradí stát. Ustanovený zástupce přitom učinil 1 úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti), za nějž mu náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Uvedená odměna se dále zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem mu tudíž náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3.400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu